

DE VELDMAARSKALKEN

VAN

HET NEDERLANDSCHE LEGER.

Aan de Redactie van den Militairen Spectator!

Door de welwillende medewerking van den Heer J. A. DE ZWAAN, Cz., Commies Chartermeester bij het Rijks-archief, ben ik in staat gesteld eene opgave te doen van de namen der Veldmaarschalken, welke sedert het afzweren van de Spaansche heerschappij bij het Nederlandsche leger zijn geplaatst geweest.

In de veronderstelling, dat de mededeeling van die opgave aan vele lezers van den *Militairen Spectator* niet ongevallig zal zijn, heb ik de eer die hierbij te zenden, om daarvan, des verkiezende, gebruik te maken.

Ik heb de eer de Redactie van den *Militairen Spectator*, de verzekering mijner hoogachting aan te bieden.

's GRAVENHAGE, 17 April 1849.

J. W. VAN SYPESTEYN,
1^o Luitenant-Ingénieur.

Het vereischt geen betoog, dat wij volgaarne tot bovenstaand voorstel toetreden.

Door zulke bijdragen kan ons tijdschrift niet anders dan in waarde rijzen, en wij hopen dikwerf in de gelegenheid gesteld te worden, de verdienstelijke vruchten der geschiedkundige nasporingen van den Heer VAN SYPESTEYN, die door zulke bekwame en gunstig geplaatste medearbeiders geschraagd wordt, aan onze lezers mede te deelen.

De Redactie.

De betrekking van Veldmaarschalk, bij het leger der Vereenigde Nederlanden, werd reeds vergeven toen de zamenstelling van dat leger geschiedde, na de afzweering van het Spaansche juk.

De Veldmaarschalk was de tweede (1), de Kapitein-Generaal de eerste in rang bij het leger. Aan den Veldmaarschalk is altijd het opperbestuur van de militaire regtspleging toevertrouwd geweest; en alhoewel hij, wanneer er geen leger te velde was, werd gerekend buiten dienst te zijn, zoo

(1) Alleen in den tijd toen de Prinsen FREDERIK HENDRIK en WILLEM, Generaals van de kavallerie waren, is de rang van Generaal der kavallerie boven dien van Veldmaarschalk gesteld geworden.

kon evenwel, omtrent de militaire belangen, zijnen raad door den Raad van State worden gevraagd.

De Veldmaarschalk werd benoemd door de Staten-Generaal. Naar de meening van de Hollandsche afgevaardigden, kon die benoeming niet geschieden tegen den zin van een bijzonder gewest (1). Dat die meening niet altijd algemeen is geweest, blijkt uit de benoeming van den Hertog van Holstein tot Veldmaarschalk; daartegen hadden de Friessche afgevaardigden zich uitdrukkelijk verzet en nimmer is de wettigheid van die benoeming door hen erkend geworden.

Tot Veldmaarschalken van het Nederlandsche Leger zijn benoemd geweest:

1. ANTHONIJ VAN GOIGNES.

2. FRANÇOIS DE LA NOUE, gezegd *Bras de fer*.

Geboren in 1551 en gesneuveld voor Lamballe.

Aangesteld tot Veldmaarschalk in 1578. Werd in Junij 1580 door de Spanjaarden bij Ingelmunster gevangen genomen, en weder ontslagen 28 Junij 1585, onder voorwaarde dat hij de wapenen niet meer tegen de Spanjaarden zou opvatten.

(1) Zie *Res. Staten van Holland*, 12, 17 en 23 Januarij 1637.

Hij was de zwager van CHARLES DE TELIGNY, de eerste gemaal van LOUISE DE COLIGNY, moeder van FREDERIK HENDRIK, Prins van Oranje.

Men heeft van hem eene levensbeschrijving, uitgegeven door M. AMIRAULT, gedrukt te Leyden, 1661.

3. JOOST DE ZOETE, Heer van *Villers*.

ZOON VAN ALEXANDER DE ZOETE, gouverneur van Sluis, geboren in het jaar 155...., en overleden in 1589.

Even als zijn vader en broeder, was hij lid der verbondene Edelen, waarom hij genoodzaakt is geweest zijn vaderland te verlaten.

In 1580 verdedigde hij Bouchain, binnen welke plaats hij als gouverneur het bevel voerde.

Door Prins WILLEM I benoemd tot Veldmaarschalk, den 17 Januarij 1584, en in die betrekking bevestigd door den Raad van State den 9 Augustus 1588, eerst op eene bezoldiging van f 600.—; later op f 700.— en gedurende den oorlog op f 1000.— per maand (1).

Na den dood des Prinsen van Oranje, werd hij aangesteld tot Stadhouder van Utrecht, en werd in den slag bij Amerongen aan het hoofd gekwetst en door de Spanjaarden gevangen genomen. In het

(1) Volgens SLINGELANDT, *Staatkundige geschriften*, 4^o deel, bladz. 129, zou de Heer van Villers de eerste Veldmaarschalk zijn geweest.

Stadhouderschap van Utrecht werd hij opgevolgd door ADOLPH, Graaf van Nieuwenaar, in het jaar 1585.

4. ERNST CASIMIER, Graaf van NASSAU.

Zoon van JOHAN de Oude, Graaf van Nassau, die de broeder van Prins WILLEM I was. Geboren den 22 December 1575 en gesneuveld vóór Roermond den 25 Mei 1652, toen hij de loopgraven bezigtigde.

In 1595 werd hij bij den mislukten aanslag op Grol gevangen genomen, en in 1600 hield hij bij de brug, bij het dorp Leffinghem, den vijand tegen, die naar Nieuwpoort oprukte. Alhoewel hij verslagen werd, heeft hij loffelijk gestreden en Prins MAURITS in de gelegenheid gesteld, zijn leger bij Nieuwpoort te verzamelen.

Om zijne veelvuldige diensten aan den lande bewezen, werd hij den 15 Februarij 1607 door de Staten Generaal aangesteld tot Veldmaarschalk, op eene bezoldiging van f 1000.— per maand.

In 1620 volgde hij zijnen broeder WILLEM LODEWIJK op als Stadhouders van Friesland, en na den dood van Prins MAURITS werd hem die waardigheid ook over Groningen en Drenthe opgedragen.

Den 1 Augustus 1626 ging de vesting Oldenzaal, die hij belegerde, bij verdrag aan hem over. Bij de belegering van de vesting 's Bosch in 1629, had hij het bevel over het kwartier te Hintham.

5. WILLEM, Graaf van NASSAU.

Zoon van JOHAN de middelste, Graaf van Nassau, en kleinzoon van JOHAN de Oude. Geboren 12 Augustus 1592 en overleden 19 Julij 1642.

Bij de belegering van de vesting 's Bosch in 1629, had hij het bevel over het kwartier te Orthen. Na den dood van ERNST CASIMIER, voormeld, aangesteld tot Veldmaarschalk, den 20 Mei 1654 (1).

Zijn te ligtvaardig uitgevoerde terugtogt uit Vlaanderen in 1658, is oorzaak geweest dat een aanslag tegen Antwerpen mislukte. Bij de inneming van het kasteel van Gennip in 1641 tegenwoordig, ontving hij eene wonde, aan de gevolgen waarvan hij het volgende jaar overleed.

Hij is Gouverneur van Heusden geweest, van het jaar 1626 tot 1658.

6. JOAN WOLPHERT, Graaf van BREDERODE (2).

Zoon van Graaf FLORIS van Brederode,

(1) De benoeming van WILLEM, Graaf van Nassau, tot Veldmaarschalk, is geschied door Prins FREDERIK HENDRIK, die daartoe door alle provinciën, behalve door Holland, gecommiteerd was. De Staten van Holland verklaarden daarop: « dat de Commissie aan Graaf WILLEM gegeven, was buiten ordre en gewoonte van de Regeering. » Bijna drie jaren zijn er noodig geweest, om het geschil, dat daardoor was ontstaan, uit den weg te ruimen.

(2) Hij was de 23^{ste} Heer van Brederode, Baron van Vianen en Ameiden, Erfburggraaf van Utrecht, Heer van Cloetingen, Haeften, enz. enz. Beschreven in de Ridderchap van Holland.

de Gouverneur van Heusden. Geboren den 12 Junij 1599 en overleden den 3 September 1655.

Nadat 's Bosch in 1629 door FREDERIK HENDRIK was ingenomen, werd hij tot Gouverneur van die vesting aangesteld.

Bij beschikking van de Staten Generaal van den 5 Junij 1636, is hij in plaats van ADOLPH PHILIP DE HORNES, Heer van Loqueren, aangesteld tot Meester-Generaal van de artillerie, en bij die van den 31 Julij 1642 tot Veldmaarschalk, op eene bezoldiging van *f* 700.— per maand.

In 1640 werd hij als gezant naar Engeland gezonden.

Door zijn tweede huwelijk met LOUISA, Gravin van Solms, werd hij de zwager van PRINS FREDERIK HENDRIK van Oranje.

7. JOHAN MAURITS, Graaf van NASSAU, bijgenaamd *de Amerikaan*.

Zoon van JOHAN de Middelste, Graaf van Nassau en broeder van WILLEM voormeld. Geboren den 17 Junij 1604 en overleden te Kleef den 20 December 1679.

Hij was Generaal der kavallerie, Gouverneur van Wezel, Stadhouder van het land van Kleef; woonde onder den PRINS FREDERIK HENDRIK de belegeringen van Grol, 's Bosch, Venlo, Maastricht, enz. bij. Veroverde Braziliën voor de West-Indische Compagnie.

Den 28 Julij 1665 benoemd tot opperbevelhebber van het leger in den Munster-

schen oorlog, en den . . . Januarij 1668 tot eersten Veldmaarschalk, op eene bezoldiging van *f* 12000.— 's jaars; die, bij beschikking van den 27 Eebruarij 1672, werd gebragt op *f* 20000.— 's jaars.

In 1672 had hij het bevel over den linker vleugel van het leger, dat te Muiden geplaatst was. In 1674 was hij tegenwoordig in den slag bij Senef, en had daar het bevel als Veldmaarschalk over den regter vleugel van het leger. Alhoewel 70 jaren oud en nog niet geheel hersteld van eene ziekte, die hem had aangetast, gedroeg hij zich evenwel zoodanig, dat hij scheen te zoeken om daár, door eenen roemrijken dood, de kroon te zetten op zijn verdienstelijk leven (1).

8. PAUL WIRTZ, Baron van *Ornholm*. X

Geboren te Husum in Holstein, den 30 October 1612 en overleden te Hamburg, 25 Maart 1676.

Van geringe afkomst, is hij door zijne verdiensten van de laagste tot de hoogste betrekkingen in de krijgsdienst opgeklimmen. Met roem onderscheidde hij zich in den oorlog tusschen Zweden en Polen, waarvoor de Koning van Zweden hem in den adelstand verhieft, met den titel van Baron van Ornholm. Later in dienst van de Staten der Vereenigde Nederlanden over-

(1) BOSSCHA, *Heldendaden te land*, 2^e deel, bladz. 168.

gegaan, werd hij den 17 Januarij 1668 benoemd tot tweeden Veldmaarschalk.

In 1672 trachtte hij met weinig volk de Franschen den overtocht over de rivier den Rijn te beletten, en kweet zich dapper van zijnen pligt.

Als bevelhebber van den regter vleugel van het leger, had hij zijn hoofdkwartier te Gorinchem gevestigd.

In 1674 verzocht hij zijn ontslag uit de dienst der Algemeene Staten, en overleed te Hamburg. Drie jaren na zijn overlijden, is zijn lijk naar Amsterdam vervoerd en op den 24 October van het jaar 1679, aldaar in de Oude Kerk, naast de graf-tombe van den Schout-bij-nacht WILLEM VAN DER ZAAK, met veel plegtigheid begraven.

DOOR R. DE HOOGE is de lijkstatie in prent gebragt.

9. GEORGE FREDERIK, Graaf VAN WAL-DECK.

Geboren in het jaar 1620, trad hij reeds vroeg in Nederlandsche dienst, en werd op den 24 October 1672 aangesteld tot Veldmaarschalk, op eene bezoldiging van f 20000.— 's jaars. In die hooge betrekking was hij bevelhebber van den linker vleugel van het leger der bondgenooten, in den slag bij Senef, den 11 Augustus 1674; alwaar hij de schoonste bewijzen van dapperheid gaf.

In den veldtocht, die in 1689 geopend werd, had hij het opperbevel over het

eerste der drie legers, dat uit Duitsche, Nederlandsche en eenige weinige Engelsche troepen bestond, en dat bij de Sambre werd bijeengetrokken.

Vervolgens was hij tegenwoordig in den slag bij Fleurus, den 1 Julij 1690, enz.

Hij overleed te Arolsen, in het graafschap Waldeck, den 19 November 1695.

10. WALRAD, Graaf VAN NASSAU-USINGEN.

Geboren den 24 Februarij 1633 en overleden te Roermond, den 17 October 1702.

Hij bragt zijne jeugd door in Duitsche en in Fransche dienst, en vervolgens bewees hij, gedurende eene reeks van 30 jaren, in 17 belegeringen en in 15 veldslagen, belangrijke diensten aan Nederland. Als Kolonel in het jaar 1671 in Nederlandsche dienst aangesteld, werd hij den 18 Mei 1675 bevorderd tot Generaal der kavallerie. Was Gouverneur der vesting Nijmegen en op den 13 Julij 1689 benoemd tot tweeden Veldmaarschalk.

11. HENDRIK CASIMIER, Graaf VAN NASSAU.

Zoon van WILLEM FREDERIK, Graaf van Nassau, en van ALBERTINE AGNES, Prinses van Oranje, die de dochter was van den PRINS FREDERIK HENDRIK. Geboren den 17 Januarij 1637 en overleden den 25 Maart 1696.

In 1672 werd hij tot Stadhouder van Friesland, en in 1673 ook als zoodanig van Groningen en Drenthe benoemd.

In den slag bij Senef, den 11 Augustus 1674, streed hij aan de zijde van den Prins van Oranje.

Tot derden Veldmaarschalk werd hij aangesteld den 13 Julij 1689.

12. FRANS ADOLPH, Hertog van HOLSTEYN PLOEN.

In plaats van den, in 1692 overledenen Graaf van Waldeck, werd hij op den 7 September 1693 benoemd tot eersten Veldmaarschalk, niettegenstaande daartegen werd ingebracht een protest van de Staten van Friesland, die den rang van eersten Veldmaarschalk wenschten te zien opgedragen aan hunnen Stadhouder HENDRIK CASIMIER, voormeld.

In 1694 voerde hij het bevel over eene afdeeling van het leger der bondgenooten, die Huy vermeersterde.

13. GODARD VAN REEDE-GINCKEL, Baron van Agrim, Graaf van Athlone (1).

Zoon van den bekenden Staatsman GODARD ADRIAAN BARON VAN REEDE.

In den veldslag bij Senef was hij tegen-

woordig als bevelhebber der eerste brigade van de kavallerie van den regter vleugel, onder den Veldmaarschalk JOHAN MAURITS, Graaf van Nassau, en werd daarbij gekwetst.

In 1691 voerde hij, bij afwezigheid van WILLEM III, in Ierland het opperbevel. Als zoodanig werd hij de held van Ballymore, Athlone, Agrim en Limmerick.

«Meer verdiend zijn gewis nimmer eere-titelen geweest dan die van Graaf van «Athlone, Baron van Agrim, aan GODARD «VAN RHEEDE-GINCKEL verleend (1).»

Bij Neerwinden, in 1693, voerde hij als Generaal der kavallerie, het bevel over den linker vleugel, en was tegenwoordig bij de verovering van Namen, in 1695, enz. enz. In 1702 heeft hij door zijne vastberadenheid, de plannen van den Franschen veldheer, den Hertog van Bourgondië, verijdeld, en zoowel zijn leger als de vesting Nijmegen, beiden gered.

Den 19 October 1702, werd hij benoemd tot Veldmaarschalk, in plaats van den, op den 17 October 1702 overledenen Graaf WALRAD van Nassau, hiervoren vermeld. Hij overleed kort daarna te Utrecht, den 11 Februarij 1703.

14. HENDRIK, Graaf van NASSAU, Heer van Ouwerkerk (2).

(1) BOSSCHA, *Heldendaden te land*, 2^e deel, bladz. 227.

(2) Beschreven in de Ridderschap van Utrecht.

(1) Heer van Lievendaal, Ginckel en Elst; Vrijheer van Amerongen, Land-Kommandeur van het Duitsche Huis, Ridder der Orde van den Elefant. Beschreven in de Ridderschap van Utrecht.

Zoon van **LODEWIJK** van Nassau, Heer van der Leck, die een natuurlijke zoon was van **PRINS MAURITS**.

In 1674 had hij het bevel over de lijfgarde van de eerste linie der kavallerie, van den regter vleugel van het leger. Tegenwoordig in den slag bij Senef, alwaar hij gewond werd.

Hij was de redder van het leven van den Prins van Oranje te St.-Denis, 14 Augustus 1677, en later de getrouwe wapenbroeder en vriend van **MARLBOROUGH**.

In 1688 vergezelde hij Prins **WILLEM III** naar Engeland, en werd tot zijnen Grootstalmeester benoemd.

In den Successie-oorlog speelde hij als Nederlandsch veldheer de grootste rol. Hij had in 1702 het bevel over het leger, dat tegenover den Franschen Maarschalk **VILLEROI**, bij Maastricht stond.

In plaats van **ATHLONE**, werd hij den 11 April 1704 aangesteld tot Veldmaarschalk, welke benoeming de oorzaak was dat de dikwijls met veel roem overladen Luitenant-Generaal **JACOB VAN WASSENAAR OBDAM**, zijn ontslag uit de dienst verzocht. Steeds ter zijde van **MARLBOROUGH**, bevocht hij met uitstekende dapperheid de zege bij Ramelies, den 25 Mei 1706; en aan de getrouwheid van zijnen kamerdienaar **VIOLETTE**, had het Nederlandsche leger te danken, dat het verraderlijk, door hem aan eenen krijgsgevangen Beijerschen ritmeester, teruggeschonken zwaard, geen' einde

aan zijn leven maakte, en hij tot luister van dat leger gespaard werd.

In den slag van Oudenaarden, den 11 Julij 1708, heeft hij voor het laatst door een beslissend wapenfeit, de overwinning aan de zijnen verzekerd.

Hij stierf in zijne legertent bij Rouselaare, den 17 October 1708.

15. **WALTHER PHILIPS**, Graaf van **COLYEAR**.

Deze veldheer komt eerst voor als Kolonel van een regiment Schotten, daarna als Luitenant-Generaal der infanterie, den 1 Januarij 1725, en als Generaal van dat wapen, den 11 Maart 1727.

Hij was Gouverneur van de vesting en van het kasteel van Namen, en is den 16 November 1747 aangesteld tot Veldmaarschalk; alhoewel hij den eed voor die betrekking niet heeft afgelegd (1).

(1) Na het overlijden van den Graaf van Nassau-Ouwerkerk, 1708, is er geen Veldmaarschalk in zijne plaats aangesteld. De Graaf van **TILLY**, die sedert dat overlijden tot 1713 het Nederlandsche leger en *Chef* kommandeerde, verzocht aan de Staten-Generaal de aanstelling tot Veldmaarschalk, hetgeen niet werd toegestaan, blijkens de *Res. Staten-Generaal*, 2 November 1713. **TILLY** verzocht daarop in het volgende jaar eene benoeming van *Generaal en Chef van de troepen van den Staat*, welk verzoek eerst door de meeste provinciën ondersteund werd; doch na een daarop uitgebragt rapport van de *Ge-deputeerden van Friesland en Stad en Lande*, bij resolutie van den 21 Augustus 1714, insgelijks werd afgewezen.

16. WILLEM MAURITS, Graaf van NASSAU, Heer van *Ouwerkerk*.

Vierde zoon van den beroemden Veldmaarschalk HENDRIK, Graaf van Nassau-Ouwerkerk.

Den 1 Januarij 1709 aangesteld tot Generaal-Majoor der kavallerie, den 11 Maart 1727 tot Luitenant-Generaal en den 1 Januarij 1742 tot Generaal van dat wapen. In 1751 werd hij tot Gouverneur van Sluis in Vlaanderen, en den 16 November 1747 tot Veldmaarschalk benoemd; welke laatste aanstelling, volgens beschikking van den 1 December 1747, is gerekend geworden op den 1 Januarij 1742 te zijn geschied. In 1744 treft men hem aan, aan het hoofd der Staatse hulptroepen bij het Vereenigde leger, dat zich op den 9 Augustus bij Cisoing bevond.

In 1745 voerde hij het bevel over de 6000 man Nederlandsche hulptroepen, die naar Engeland werden gezonden en die nog in datzelfde jaar in het vaderland terugkwamen. Hij overleed den 26 Mei 1753.

17. LODEWIJK ERNST, Hertog van BRUNSWIJK LUNENBURG.

Broeder van den regerenden Hertog KAROL van Brunswijk, geboren den 25 September 1718.

Na alvorens als Generaal Veldtuigmeester in Oostenrijksche dienst te zijn geweest, kwam hij op herhaald aanzoek van Prins

WILLEM IV in Hollandsche dienst over als Veldmaarschalk, waartoe hij den 10 November 1750, op eene bezoldiging van f 20000 's jaars werd aangesteld. In 1751 werd hij, in plaats van den overledenen Generaal der infanterie, ISAAC VAN CRONSTROM, benoemd tot Gouverneur der vesting 's Bosch en fort.

Kort na den dood van Prins WILLEM IV werd hij tot voogd benoemd van den nog jeugdigen Stadhouder WILLEM V, en in 1756 bevelhebber van de Hollandsche gardes te voet.

Na vele vervolgingen te hebben doorstaan, vertrok hij op den 24 Mei 1782 uit den Haag naar 's Bosch, en den 16 October 1784 verliet hij Nederland, zich naar Aken begevende.

Na het vertrek van den Hertog van Brunswijk is er geen Veldmaarschalk in zijne plaats benoemd geworden, en de omwenteling van het jaar 1795, heeft, even als zulks is gebeurd met vele instellingen en ambten, ook de betrekking van Veldmaarschalk bij het Nederlandsche leger doen vervallen.

Nadat LODEWIJK NAPOLEON tot Koning van Holland was gehuldigd, heeft Hij, bij besluit van 21 December 1806, N^o. 5, den rang van *Maarschalk van Holland* ingesteld (1), en alhoewel die betrekking

(1) Op den 4 Februarij 1810 is de instelling

van geheel anderen aard was dan die van Veldmaarschalk van het Nederlandsche leger, worden de namen van hen, die met die hooge waardigheid zijn bekleed geweest, als een vervolg op de lijst van de Nederlandsche Veldmaarschalken, hierbij opgegeven.

a. KAREL HENDRIK VERHUELL, Graaf van *Sevenaer*.

Geboren den 11 Februarij 1760 en overleden te Parijs, den 23 October 1843.

Reeds in den beroemden zeeslag van Doggersbank, was hij als sous-luitenant op het schip de *Argo* geplaatst. In 1804 werd hij benoemd tot Schout-bij-nacht en na zijne ontmoeting met de Engelsche vloot onder SIDNEY SMITH, werd hij aangesteld tot Vice-admiraal.

In 1805 secretaris van Staat voor de zaken van de Marine. In 1806 medeafgevaardigde naar Parijs, om LODEWIJK NAPOLEON over te halen als Koning van Holland herwaarts te komen.

Maarschalk van Holland 21 December 1806. Ambassadeur van den Koning van Holland bij den Keizer van Frankrijk en Koning van Italië.

In het jaar 1815 was hij Inspecteur-Generaal van de kusten der Noordzee; Ridder-grootkruis der orde van de Unie en van het Legioen van Eer.

van Maarschalken van Holland, door den Koning van Holland, op last van den Keizer NAPOLEON, weder vernietigd geworden.

b. JAN WILLEM DE WINTER, Graaf van *Huyssen*.

Geboren te Kampen 1761 en overleden te Parijs, den 2 Junij 1812, alwaar hij in het Pantheon begraven is.

In 1787 als luitenant ter zee bij de Admiraliteit van Amsterdam aangesteld, verliet hij nog datzelfde jaar de dienst en ging naar Frankrijk.

Als Fransch Generaal in zijn vaderland in 1793 teruggekomen, werd hij den 26 Junij 1793 benoemd tot Vice-admiraal. Was bevelhebber van de vloot in den zeeslag bij Kamperduin, den 11 October 1797, en had het ongeluk de eerste Nederlandsche vlootvoogd te worden, die door de Engelschen werd gevangen genomen.

Maarschalk van Holland 21 December 1806. Na de inlijving van Holland in het Fransche Keizerrijk, is hij door den Keizer aangesteld tot Inspecteur-Generaal over de kusten van de Noordzee.

Hij was Ridder-grootkruis der orde van de Unie van Holland en Kommandant van het Legioen van Eer, Ridder der orde van den Gouden Adelaar van Wurtemberg.

c. JEAN BAPTISTE DU MONCEAU, Graaf van *Berg* en *Duin*.

Geboren te Brussel den 7 November 1760 en overleden den 29 December 1821.

In 1787 in dienst getreden, werd hij Luitenant-Generaal in dienst der Bataafsche

republiek den 8 Julij 1795, en Generaal over 's Lands armee den 28 Junij 1805.

In 1799, bij de landing der Engelschen en Russen in Noordholland, bevelhebber van de tweede divisie. September 1800 aan het hoofd der Bataafsche legerafdeeling, naar de streken tusschen de Lahn en den Mein. In 1805 bevelhebber van de Bataven, behoorende bij de legerafdeeling onder den Generaal MARMONT, den 7 Augustus te Texel ingescheept, daarna naar den Donau. In 1806 bevelhebber der troepen, te Zeist vereenigd; daarna naar Duitschland, en, na het vertrek van Koning LODEWIJK uit het Noorderleger, opperbevelhebber van dat leger, ingedeeld in het legerkorps van den Maarschalk MORTIER. Den 19 Maart 1808 gaf hij het bevel over aan den Luitenant-Generaal GRATIEN en trok met eenige troepen naar het vaderland terug.

Den 16 Augustus 1809 bevelhebber der Hollandsche troepen in Zeeland, tijdens de landing der Engelschen.

Na de inlijving van Holland in het Fransche Keizerrijk, door den Keizer tot Graaf van het Keizerrijk verheven en benoemd tot bevelhebber in de 2^{de} militaire divisie.

Tijdens zijn overlijden, was hij van wege de provincie Zuidbrabant afgevaardigd tot de 2^{de} Kamer der Staten Generaal.

Hij was onder het Koninkrijk Holland nog lid van den Staatsraad, vervolgens Ridder-grootkruis der orde van de Unie, van het Legioen van Eer en van de Baden-

sche orde van Getrouwheid; Ridder der orde van S^t. Louis van Frankrijk.

d. JAN HENDRIK VAN KINSBERGEN, Graaf van *Doggersbank*.

Geboren te Doesburg 1 Mei 1755, overleden te Apeldoorn den 22 Mei 1819.

In 1756 werd hij als adelborst op het schip van oorlog *West-Stellingwerf*, onder den kapitein ter zee VAN BYLANDT, geplaatst. In 1758 tot luitenant ter zee en in 1759 tot kommandeur bevorderd. In 1770 ging hij in Russische zeedienst over, werd tot kapitein-luitenant ter zee en nog in hetzelfde jaar tot kapitein ter zee aangesteld. In 1775 in zijn vaderland teruggekeerd, werd hij als kapitein ter zee, bevelhebber van het fregat de *Amphitrite*, en in den slag van *Doggersbank* had hij het bevel over de *Admiraal-Generaal* van 70 stukken. Tot belooning voor zijne bewezene diensten, is hij den 14 Augustus 1781 tot Adjudant-Generaal van Prins WILLEM V, en den 18 Augustus 1781 tot Schout-bij-nacht benoemd.

In 1782 werd hij tot Majoor-effectief aangesteld, over het nieuw opgerigte korps mariniers; terwijl hij op den 16 December 1789 bevorderd werd tot buitengewoon Vice-admiraal. Na den dood van ZOUTMAN werd hij tot Inspecteur en Kommandeur van het korps zee-artilleristen benoemd, en wel op den 17 Junij 1795. Op den 5 Maart 1795 verkreeg hij het opperbevel

over 's lands zeemagt, en, alhoewel hij op den 20 Julij 1793 uit die betrekking eervol werd ontslagen, vereerde hem de Prins op den 11 Augustus met de aanstelling tot Luitenant-Admiraal van Holland en Westvriesland, welke betrekking hij bleef waarnemen tot den 17 Februarij 1795.

Den 23 November 1795 werd hij door den Koning van Denemarken benoemd tot Admiraal in zijne dienst, en alhoewel hij buiten werkelijke dienst bleef, werd hij evenwel met dezen titel begroet, tot dat hij op zijn verzoek uit die betrekking, op den 11 September 1806, werd ontslagen. Bij besluit van den 21 December 1806, benoemde de Koning van Holland hem tot Maarschalk titulair van Holland.

Na de inlijving van Holland in het Fransche Keizerrijk, is hij door den Keizer, bij besluit van den 9 April 1815, benoemd tot Senateur.

Door den Koning der Nederlanden werd hij, bij besluit van den 1 Julij 1814, vereerd met de waardigheid van Luitenant-Admiraal bij de Nederlandsche marine.

Hij was begiftigd geworden met het Grootkruis der orden van de Unie van Holland, en van Dannebrog van Denemarken, ridder van S^t. Andreas, en daardoor tevens Grootkruis der orde van S^t. Anna en S^t. Alexander Newsky van Rusland; was Ridder der 4^{de} klasse van S^t. George van Rusland; terwijl Koning WILLEM I, de diensten door KINSBERGEN bewezen, er-

kende, door hem te verheffen tot Riddergrootkruis der Militaire Willems-orde.

e. PHILIPS JULIUS VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

Geboren te Rotterdam, den 3 Januarij 1743.

In 1766 als volontair in dienst getreden bij de garde dragonders, werd hij spoedig aangesteld tot kornet, ritmeester, majoor en in 1787 tot luitenant-kolonel.

Na de omwenteling van 1795, op den 3 Junij van dat jaar, bevorderd tot Generaal-majoor van het Bataafsche leger, in welke betrekking hij, eerst als bevelhebber van den linker vleugel van het leger onder DAENDELS, daarna als bevelhebber der 2^{de} brigade van de eerste divisie, den veldtogt in 1799 tegen de Engelschen en Russen in Noordholland bijwoonde.

Den 3 Januarij 1803 tot Luitenant-Generaal en Gouverneur van Amsterdam, en bij besluit van den Koning van den 21 December 1806, tot Maarschalk titulair van Holland benoemd.

In 1808 werd hij Gouverneur van de koninklijke militaire scholen en Kommandant van de 2^{de} divisie; Groot-kamerheer en Groot-ceremoniemeester van Koning LOUWIEK. Hij was Ridder-grootkruis der orde van de Unie van Holland en Ridder der orde van den Gouden Adelaar van Wurtemberg.

f. HERMAN WILLEM DAENDELS.

Geboren te Hattem den 21 October 1762 en overleden op de kust van Guinea, 1818.

Als brigade-Generaal in Fransche dienst, is hij met PICHEGRU in Holland gekomen, en vervolgens als Luitenant-Generaal en bevelhebber van het leger, in dienst der Bataafsche Republiek overgegaan.

Bij de landing der Engelschen en Russen in Noordholland, was hij bevelhebber der eerste divisie, en nam in 1803 zijn ontslag uit de dienst. In 1806 door Koning LODEWIK weder als divisie-Generaal in dienst gesteld en bij besluit van den 21 December 1806, n°. 3, tot Kolonel-Generaal van de kaval-lerie, en den . . . Februarij 1807 tot Maar-schalk van Holland en Gouverneur-Generaal van de Oostindische bezittingen aangesteld. In de laatstvermelde betrekking door JANSSENS vervangen zijnde, is hij door den Keizer NAPOLEON tot divisie-Generaal benoemd en heeft als zoodanig den veldtocht naar Rus-land in 1812 bijgewoond.

Na de vestiging van het Koninkrijk der Nederlanden, is hij als Gouverneur van de kust van Guinea derwaarts vertrokken.

Hij was Ridder-grootkruis der orde van de Unie van Holland en Groot-officier van het Legioen van Eer.

Door den Koning WILLEM I is de rang van Veldmaarschalk, als de hoogste militaire

rang in Nederland, weder ingesteld, en zijn achterevoigens tot Nederlandsche Veldmaarschalken benoemd geworden:

1. ARTHUR WELLESLEY, Hertog van WEL-LINGTON.

Geboren te Dungan-Castle den 1 Mei 1769.

Veldmaarschalk in Nederlandsche dienst, 7 Mei 1815.

Opperbevelhebber van de Engelsche en Nederlandsche legers gedurende de roem-rijke dagen van den 16, 17 en 18 Junij 1815.

Prins van Waterloo 18 Julij 1815. Rid-der-grootkruis der militaire Willems-orde.

2. WILLEM FREDERIK GEORGE LODEWIK, Prins van ORANJE; later Koning WILLEM II.

Geboren te 's Hage den 6 December 1792.

Veldmaarschalk, 1 September 1831. Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, enz. enz., den 7 October 1840.

Overleden te Tilburg den 17 Maart 1849.

3. WILLEM FREDERIK KAREL, Prins der Nederlanden.

Geboren den 28 Februarij 1797.

Veldmaarschalk, 28 November 1840.